

УДК 159.9

Мартиняк О. – ст. гр. БП-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМПЕРАМЕНТУ ТА ЙОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ

Науковий керівник: : д.і.н., професор Стоцький Я. В.

Martyniak O.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

STUDY OF TEMPERAMENT AND ITS INFLUENCE ON PERSONALITY

Supervisor: Stotskyi Ya.V.

Ключові слова: темперамент, індивідуальність.

Keywords: temperament, individuality.

Перш за все, темперамент – це індивідуальна особливість людини; це вроджена та стійка особливість людської психіки, яка впливає на її збудливість, емоційну вразливість, врівноваженість, швидкість, темп та інтенсивність проходження психічної діяльності. Адже реакція на дію подразника у кожної людини може бути достатньо різною. Одні реагують на цей вплив спокійно та повільно, а інші навпаки – жваво та активно. У деяких може розвиватись надлишкова афективність, тобто на будь-який подразник вони відповідають агресією чи спалахом гніву. Саме тому темперамент і називають індивідуальною особливістю. Виступаючи динамічною характеристикою психічної діяльності людини, темпераменту характерні певні властивості, які можуть позначатись на його прояв як позитивно, так і негативно. До ряду основних властивостей належить: пластичність, ригідність, сензитивність, реактивність, резистентність, інтровертність та екстравертність.

Вчення про темперамент започаткував славнозвісний давньогрецький лікар та філософ Гіппократ. Він вперше висунув гуморальну теорію, яка підтверджувала, що темперамент залежить від певної рідини, яка переважає в організмі. Такою рідиною він називав кров, чорну жовч, світлу жовч та слиз. Вони стали основою для формування вчення про чотири типи темпераменту:

- сангвінік (в організмі переважає кров);
- флегматик (переважає слиз);
- холерик (перевага жовчі);
- меланхолік (значно переважає чорна жовч).

Іммануїл Кант, який був німецьким філософом-ідеалістом, запропонував власну характеристику типів темпераменту, на основі гуморальної теорії. Він виявив, що флегматикам у великій мірі необхідні почуття, меланхоліки є прикладом справжньої доброчинності, холерики відрізняються більш розвиненим почуттям честі, а сангвініки найрозвиненішим почуттям прекрасного. Але Кант міг плутати риси темпераменту із рисами характеру.

На сучасному етапі психології найчастіше використовують гіппократівську класифікацію типів темпераментів. Кожен тип наділений певними психологічними особливостями. Про сангвініка можна сказати що це сильна, зрівноважена людина у якої жвава нервова система. Люди із таким типом темпераменту люблять жарти, переважно стають душею компанії, або ж організовують її. У них висока швидкість реакції. Вчинки їм потрібно ретельно обмірковувати. Інтереси, погляди та почуття мають високу мінливість, це обумовлено жвавістю нервової системи. Вони легко знаходять спільну мову з іншими, легко вступають в контакт з ними, адже відрізняються своєю товариськістю. При виникненні стресової ситуації зберігають самоконтроль та самовладання.

Флегматиком можна назвати людину у якої сильна, зрівноважена але інертна нервова система. Саме тому при дії зовнішніх впливів вони реагують повільно. Емоційно зрівноважені з стабільним настроєм. Навіть при виникненні серйозних неприємностей залишаються спокійними. Відрізняються високою працездатністю, витривалістю до тривалих подразників. Представники цього типу люблять постійність у власних звичках, розпорядку дня та роботі. А ще вибирає постійне коло друзів. Пристосування до нових умов може зайняти багато часу.

Представником холеричного типу можна назвати особу, у якої переважають процеси збудження над процесами гальмування. Даний тип відзначається нетерплячістю, надмірною збудливістю. Хоча у критичних моментах вони можуть працювати понаднормово. Можна охарактеризувати поривчастістю, різкістю рухів, підвищеною схильністю до невротичних конфліктів чи зривів та неприборканістю. У них чергуються позитивні цикли підйому настрою та енергійність із негативними циклами спаду. У роботі холерики цінують її циклічність.

Меланхоліком називають людину, у якої слабка нервова система, а також підвищена чутливість навіть до найслабших подразників, при тому що дія сильного подразника може супроводжуватись розгубленістю чи зривом. Представникам холеричного типу для відпочинку знадобиться більше часу ніж представникам інших типів. Визначаються невпевненістю в собі, подавленістю, високою тривожністю, хоча за звичайних умов можуть вирізнятися товариськістю та контактністю.

Підсумовуючи вищевикладене можна додати, що дуже рідко трапляються представники, які повністю ідентичні до опису одного із типів. Частіше зустрічаються представники, у який є поєднання кількох типів. Спираючись на дане дослідження читач може визначити до якого типу темпераменту належить саме він.

Література:

1. Типи Темпераменту Людини. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://busines.in.ua/typy-temperamentu-lyudyny-ta-yih-harakterystyka/>
2. Психологічна характеристика типів темпераменту. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidruchniki.com/14140113/psihologiya/psihologichna_harakteristika_t_ipiv_temperamentu
3. Психічні властивості особистості. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/3prishak_psihologiya_ch1/1252.html